

India Actief

nr.22 – juli 2010

Kinderarbeid in zaadteelt daalt door jaren- lange actie

Ruim half miljoen kinderen werkt nog

Sinds 2007 is het aantal kinderen onder de 14 jaar dat in de Indiase katoenzaadteelt werkt met een kwart ofwel 56.200 verminderd. In deelstaat Andhra Pradesh is de daling zelfs meer dan de helft. Het blijkt dat de campagne van de LIW en haar Indiase partnerorganisaties heeft gewerkt. Vooral grote bedrijven als Monsanto en Bayer en Nederlandse Bayer-dochter Nunhems hebben kinderarbeid in hun productieketen grotendeels uitgebannen. Met een ander Nederlands zaadbedrijf met een Indiase dochter – Bejo Zaden – is de LIW daarover in gesprek. Toch is er nog absoluut geen reden tot tevredenheid. Uit twee nieuwe rapporten die de LIW onlangs met de campagne 'Stop Kinderarbeid' en het *International Labor Rights Forum (ILRF)* publiceerde blijkt dat nog ruim een half miljoen kinderen onder de achttien jaar 10 tot 12 uur per dag in de katoen- en groentezaadteelt werken. Ze worden blootgesteld aan giftige pesticiden. Vaak worden de kinderen via ronselaars

tewerkgesteld in een andere streek. Kinderhandel dus. Veel meisjes zijn slachtoffer van seksueel geweld. Volwassenen verdienen vaak maar de helft van het officiële minimumloon (circa twee euro per dag) en vrouwen meestal de helft minder dan mannen.

We hebben alle betrokken bedrijven, multinationale én Indiase, aangeschreven. De Indiase en Nederlandse pers publiceerden diverse artikelen. De ILO wordt via een open brief gevraagd om in actie te komen. Zowel in het Nederlandse als het Europese Parlement zijn vragen over de kwestie gesteld waarin de EU en de Nederlandse regering wordt gevraagd om de bedrijven én de Indiase regering op de kwestie aan te spreken. Maar het belangrijkste is natuurlijk actie in India zelf. De MV Foundation en de vakbond DRMU in Rajasthan werken zelf in de dorpen en spreken de lokale en nationale overheden aan om op te treden tegen boeren die de kinderen en volwassenen misbruiken.

Dalits worden zichtbaar bij publiek en beleidsmakers

In juni rolde de brochure 'Onaanraakbaar? 260 miljoen redenen om in actie te komen' van de pers. Deze gaat over de circa 300 miljoen Dalits die lijden onder discriminatie, uitsluiting en de schending van hun mensenrechten. De brochure geeft ook suggesties wat je er aan kunt doen. Een daarvan is het verzamelen van handtekeningen op een bijgevoegde actiekaart voor een actief Nederlands en EU-beleid tegen 'kaste-apartheid'. Er zijn al duizenden handtekeningen binnen. Als het er 10.000 zijn bieden we ze aan Nederlandse en Europese politici aan.

De LIW heeft het afgelopen half jaar vruchtbaar overleg gevoerd met politici en ambtenaren over de positie van de Dalits in Zuid-Azië: in Nederland, de EU en de VN. Dat doen we samen

met het Dalit Netwerk Nederland en het *International Dalit Solidary Network*. Een hoogtepunt was de presentatie van voorstellen voor een EU-beleid bij alle mensenrechtenvertegenwoordigers van alle EU-lidstaten. Wat de EU zou kunnen doen wordt nu met diverse lidstaten verder besproken.

In de Mensenrechtenrapportage 2009 van Buitenlandse Zaken wordt veel aandacht besteed aan Dalits. Het Ministerie heeft het onderwerp in de Mensenrechtenraad aan de orde gesteld en steunt de VN Principes en Richtlijnen om kastendiscriminatie te bestrijden.

Ook leden van de Tweede Kamer van CDA, CU en SGP stelden een serie vragen over Dalits. Aanleiding was onder meer het rapport '*Understanding Untouchability*'. Daaruit blijkt dat kastendiscriminatie in India een enorme barrière is voor het gebruik van openbare voorzieningen als de dorpspomp, het rechtssysteem, de vroedvrouw en zelfs de postbezorging. Als het gaat om persoonlijke relaties tussen een Dalit en niet-Dalit – zoals samen eten en zeker trouwen – dan

Stop Kinderarbeid petitie

is bijna altijd sprake van 'kaste-apartheid'. CU Europarlementariër Peter van Dalen heeft de Europese Commissie onlangs gevraagd wat zij gaat doen om de Dalit-kwestie en andere schendingen van mensenrechten bij de Indiase regering aan de orde te stellen.

Internationale MVO richtlijn is klaar

De LIW is als vertegenwoordiger van het MVO Platform nauw betrokken geweest bij de ontwikkeling van een internationale richtlijn voor de sociale verantwoordelijkheid van organisaties: ISO 26000. Wij hebben ons vooral op mensenrechten en ketenverantwoordelijk gericht. Onlangs was de laatste werkconferentie in Kopenhagen waar de richtlijn na vijf jaar is afgerond. Bijzonder aan deze richtlijn is onder meer de grote betrokkenheid van ontwikkelingslanden, niet alleen van regeringen maar ook van maatschappelijke organisaties. Onze thema's kinderarbeid en kastendiscriminatie hebben een prominente plek in de nieuwe richtlijn gekregen. De komende maanden wordt er wereldwijd over gestemd. Als 75% van alle landen JA stemmen dan is de meest omvattende en wereldwijd geaccepteerde richtlijn voor MVO een feit. Dan kan de uitvoering beginnen.

Global Child Labour Conference: Stop Kinderarbeid biedt petitie aan

Op 10 en 11 mei vond in Den Haag de *Global Child Labour Conference* plaats. De LIW heeft zich samen met haar 'Stop Kinderarbeid' partners zeer ingespannen om onze boodschap voor het voetlicht te brengen. We leverden onder meer ideeën aan voor het actieplan van de conferentie (de 'Roadmap') en hebben met onze wereldwijde partners een petitie gelanceerd. Doel was: een sterkere focus op alle kinderarbeid die kinderen uit school houdt, en niet alleen op de 'ergste vormen'. Op 10 mei hebben Venkat Reddy, coördinator van de Indiase MV Foundation, en FNV-voorzitter Agnes Jongerius ruim 12.000 handtekeningen aangeboden aan conferentievoorzitter minister Donner. In diverse speeches, ook van regeringen, klonk onze boodschap door. In de Roadmap is een aantal van onze aanbevelingen terug te vinden. Deze passage in de Roadmap ondersteunt onze visie het best: *'..actie om de ergste vormen van kinderarbeid uit te bannen is het meest effectief en duurzaam wanneer het onderdeel uitmaakt van inspanningen om alle kinderarbeid uit te bannen, inclusief middels programma's die op bepaalde regio's en sectoren zijn gericht..'*

EU in actie tegen kinderarbeid

De Europese Unie heeft 14 juni 2010 op instigatie van Nederland besloten om meer te doen tegen kinderarbeid via de politieke dialoog, ontwikkelingssamenwerking, internationale actie, sociaal verantwoord inkopen, maatschappelijk verantwoord ondernemen en handelsvoordelen. LIW en Stop Kinderarbeid zijn positief over deze belangrijke stap en zullen er op aandringen om deze snel in actie om te zetten.

Handleiding kinderarbeid aangeboden aan Minister Verhagen

Eind mei overhandigden voorzitter FNV-voorzitter Agnes Jongerius en LIW-directeur Gerard Oonk namens Stop Kinderarbeid de 'Handleiding voor Bedrijven om kinderarbeid te bestrijden' aan Minister Verhagen van Buitenlandse Zaken. Verhagen schreef met ex-collega Heemskerk een voorwoord voor de handleiding. De overhandiging vond plaats tijdens een bijeenkomst in de kledingzaak van McGregor, lid van de *FairWear Foundation* die met circa 50 kledingbedrijven, vakbonden en NGO's tegen kinderarbeid en vóór arbeidsrechten werkt. Het EZ tijdschrift Buitenlandse Markten publiceerde 10 aanbevelingen uit de Handleiding onder de titel: 'Geen Excuses!'. Van de Engelstalige versie van de handleiding

kinderarbeid zijn duizenden exemplaren onder bedrijven en organisaties verspreid. Er zijn vertalingen in het Spaans, Duits, Italiaans, Tsjechisch, Deens en Telugu (de taal van Andhra Pradesh). Via websites is de Engelse handleiding bijna 10.000 keer bezocht en de Nederlandse 1.500 keer.

Betere gezondheidszorg voor steengroeve arbeiders

Eind dit jaar gaat het natuursteenkeurmerk van de Werkgroep Duurzame Natuursteen (WGDN) van start. Om goed te functioneren moet het keurmerk zijn gebaseerd op effectieve lokale initiatieven. Daar speelt de LIW een belangrijke rol bij. Eén van de problemen voor veel steengroeve arbeiders in India is toegang tot medische zorg. Als er al een ziekenhuis in de buurt is dan kunnen arbeiders de behandeling of dure medicijnen niet betalen. Een medewerker van LIW bezocht onlangs de organisatie Santulan in Pune. Santulan gaat langdurig samenwerken met een lokaal universitair ziekenhuis. Studenten doen onderzoek naar de invloed van stofdeeltjes op de gezondheid van de arbeiders. In ruil daarvoor biedt het ziekenhuis gratis medische zorg. De WGDN gaat nu onderzoeken of deze werkwijze ook gebruikt kan worden in andere gebieden waar WGDN-bedrijven hun natuursteen inkopen.

De LIW is een stichting met als doel vanuit Nederland bij te dragen aan een menswaardig bestaan voor de (kans)armen in India. Zij doet dit door voorlichting en campagnes.

Landelijke India Werkgroep
Mariaplaats 4, 3511 LH Utrecht
tel. 030-232 13 40
fax. 030-232 22 46
e-mail: info@indianet.nl
website: www.indianet.nl

ING-bank: 248 35 48
redactie: Gerard Oonk
foto's Dalits: Jakob Carlsen
vormgeving: Marjan Gerritsen
druk: USP, Utrecht
ISSN: 1389-8981